

Diskussioon: Mis saab toidu hinnast?

Marit Hinnosaar

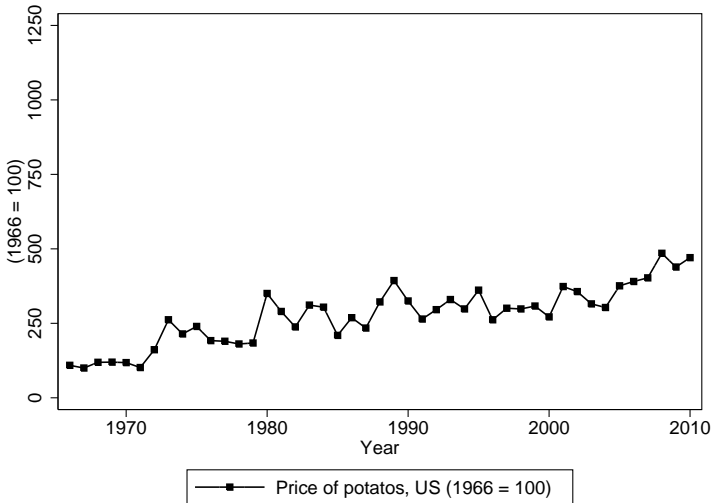
Northwestern University,
Collegio Carlo Alberto

Metsaülikool
Kääriku, august 2013

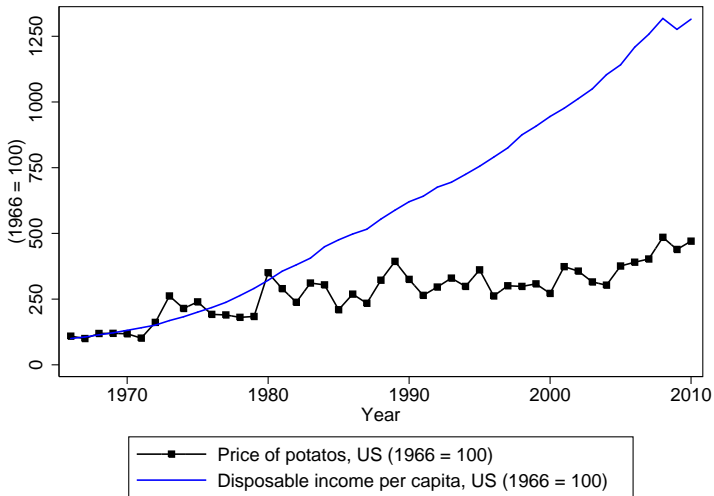
Plaan

1. Mis on juhtunud toidu hinnaga
2. Mis on juhtunud tarbitava kogusega
3. Hindade roll tarbimise muutumisel
4. Regulatsioonide roll hindade kujundamisel

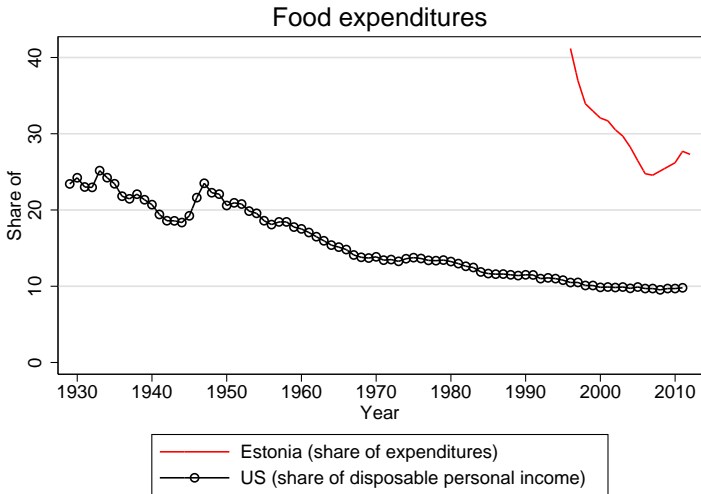
Hinnad on tõusnud

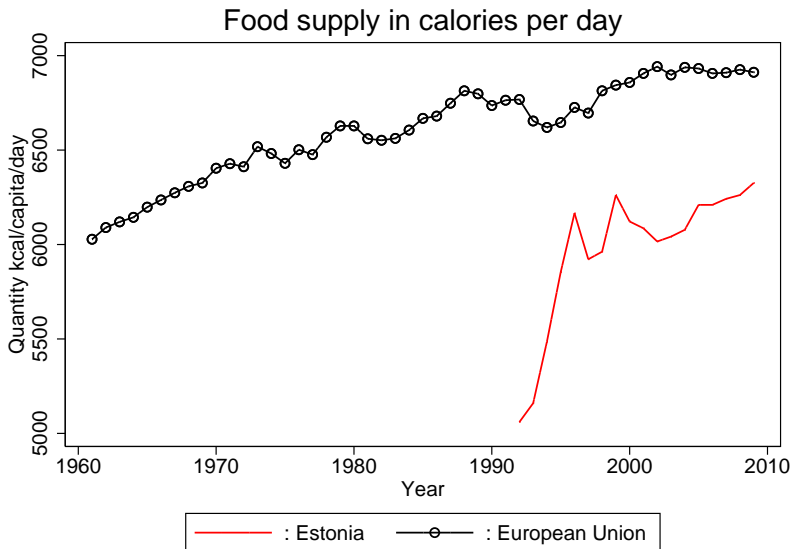
Aga hinnad on langenud võrreldes sissetulekuga

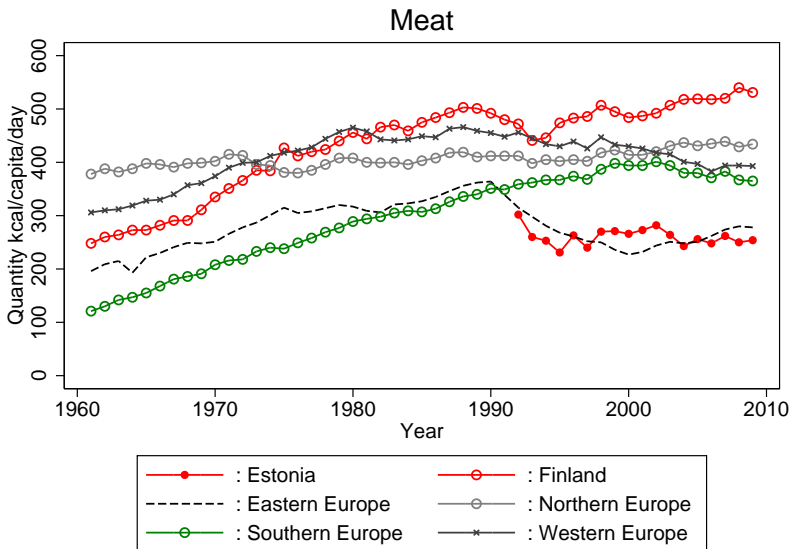
Inimesed kulutavad suhteliselt väiksema osa oma sissetulekust toidule

Inimesed söövad rohkem

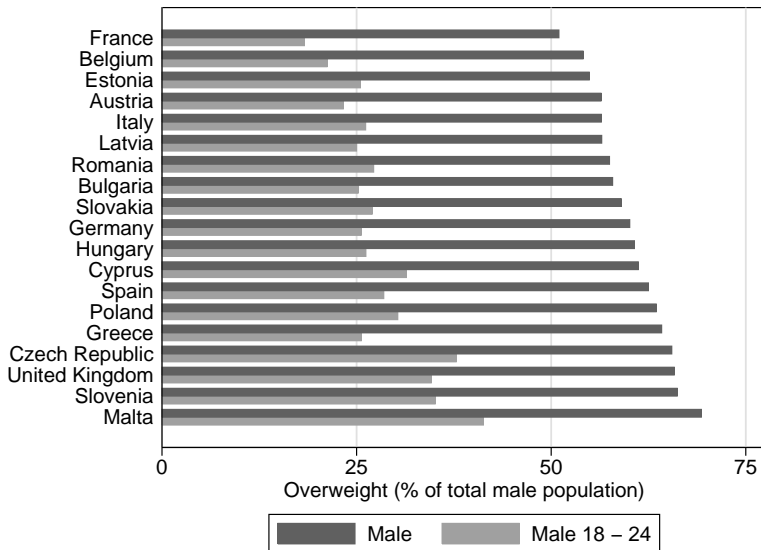
Toidusedel on muutunud ebatervislikumaks

Praegune toidusedel arenenud riikides sh Eestis ei ole kooskõlas tervislike eluviisidega

- ▶ Arenenud maades alatoitumine ei ole levinud probleem
- ▶ Liigsel toidukoguse tarbimise suurenemisel ja toidusedeli ebatervislikuks muutumisel on halvad tagajärjed tervisele
- ▶ Suurenenud on ülekaalulisus ja rasvumine, sellega kaasnevad haigused (diabeet, südamehaigused, vähk), varasem suremus

Ülekaalulisus Eestis ja Euroopas

Ülekaalulisusega kaasnevad probleemid

- ▶ OECD hinnangul rasvunud inimese tervisekulutused on 25% suuremad kui normaalkaalus inimesel
- ▶ Hinnangute kohaselt UKs ebatervislik toitumine põhjustab ühe kolmandiku vähi ja südamehaiguste surmadest
- ▶ Ülekaalulisusega kaasnev halb tervis viib madalama produktiivsuse ja halvemate võimalusteni tööturul (rohkem vabu päevi, tööandjate ootused)

Hindade roll toidu tarbimisel

- ▶ Dubois, Griffith, Nevo, AER 2013: kui USAs oleks toidu hinnad sama kõrged kui Prantsusmaal, siis ameeriklased sööksid peaaegu sama vähe.
- ▶ Valitsusel on viise kuidas mõjutada hindu.
- ▶ Arenenud riikides kehtestatakse makse või muid regulatsioone, mis muudaksid toidu vähem kättesaadavaks.

Regulatsioonid: rasva- ja suhkrumaksud

- ▶ Juba 2003 soovitas WHO kehtestada nn junk food maksu
- ▶ Viimaste aastate jooksul on mitmed riigid kehtestanud ja suurendanud ebatervisliku toidu makse: Soome, Taani, Prantsusmaa, Ungari
- ▶ Majandusteaduses ei ole veel konsensust, et kas nendel maksudel on soovitud mõju
 - ▶ Üldiselt on leitud, et väikesed maksutõusud ei muuda oluliselt toitumist

Kokkuvõte

- ▶ Toidu hinnad on tõusnud
- ▶ Arenenud maailmas oleks parem kui ebatervislik toit oleks veel kallim

Aitäh!